

מתבססים...

קבוץ חצור

סתו 1960 - סתו 1962

קטעים מתוך, על התל' ו.הד המוסד'

*** תמה שנת חש"ך..... בקיבוץ - נוכל לציין שנה של המשך התבססות משקית למרות פגעי בצורת, יציבות חברתית והתקדמות בפעולה תרבותית. המשק עלה על פסים. הצלחות בשיטות עבודה והישגים נאים ביבולים. אך יחד עם זאת - היאבקות קשה על רווחיות הענפים מזמת מחירים ירודים ונטל הריבית.

"אמן" מגביר את הייצור - בטיב, בהספקים ובשיווק. בודדים, בלתי יציבים, עזבונו. לעומת זאת - מרחוק ומקרוב קלטנו חברים חדשים.... ראשוני בנינו -ה"חמשים" - התגייסו לצה"ל. הם וה"ארנים" מכשירים עצמם להיות על משמר ביטחון המדינה....

מעבר לכיתות היסוד שוכן כבוד המוסד החינוכי. רק תמול שלשום הנחנו יסודותיו, וראה - עומד הוא כמעט שלם על כנו....(נני)

*** (מתוך דו"ח המזכיר): אין ספק שהמזכירות ה"סינתטית", המורכבת מבעלי תפקידים מרכזיים - הנה המוסד הנכון והיעיל לתיאום והכרעה. אך בבואך לסכם פעילותה במשך השנה - הנך עומד בפני שאלה יסודית: האפשר לומר שהיא פועלת לפי חוכמת ברורה והנחיות קבועות והאם היא מפקחת על ביצוען?

...יש לנו מאבק מתמיד עם מוסדות התנועה ביחס לבעיות היסוד של קיומנו הקיבוצי. הנה - לאחר 24 שנים - אנחנו מונים 170 חברים. ההשלמה הצעירה היחידה שלנו (הצרפתים) הצטמקה, כשפער הגילים גדול לבין הוותיקים ובינם לצעירים העתידיים לבוא.... גם הספקנו לטעום קצת מבעיות הדור השני.

שיחת הקיבוץ:... קשה לומר שהיה איזון אידיאלי בנושאים בהם עסקה השיחה. לא היתה פרופורציה מתאימה בין שיחות המתוות דרך, המבקרות בצורה עניינית את דרכי הביצוע - לבין שיחות שעסקו בעניינים שוטפים שהזמן צורך.... לעומת זאת הוכיחה השיחה את עצמה כמוסד בעל כושר הכרעה. פרט לדיון בשיבוץ מורים בכיתות היסוד, שהיה בו צירוף מקרים של בעיות קשות - גילתה השיחה יכולת הכרעה רבה אפילו במקרים הבלתי נעימים של ערעורים חוזרים. אין להסתיר, שבמקרה המוריס והדיון על השיכון - נחגלתה סכנת ירידה של רמת השיחה לצרות אופק.... ולא ינטרס נסיונות היו אלה מקרים בודדים, שאינם מלמדים על הכלל, אך צריכים לשמש התרעה כי טמונה בהם סכנה חמורה למהותנו הקולקטיבית ולדמוקרטיה.... (נני)

*** הגיעו 20 תלמידים מביה"ס המקצועי בירושלים למשך חודש - לקטיף הכותנה (בידיים). התברר, שחלקה אחת הבשילה כבר והקטפת תגיע אלינו רק בעוד כ- 3 שבועות. על כן, מן ההכרח לקטפה כבר בידיים.

*** בשיתוף:... השיתוף בקיבוץ שלנו עבר מיבחנים וגם שינויים קלים - אך הוא קיים ואפשר לציין, שהסטיות הן מעטות - ויותר מאשר הן פוגעות בעצם השיתוף - פוגעות הן בטעם החברתי הטוב. עקב סטיות אלה נוצר הנושא החביב: "מי ומי קיבל מתנה?" לצערי אין החברים מחבססים תמיד על אינפורמציה מדויקת ולפעמים השיחות פוגמות יותר מאשר הסטייה עצמה.... למדנו שאם ו' השיתוף אינה ערה ואינה מגלה יוזמה בסיפוק הצרכים - פורחת היוזמה הפרטית היוצרת תקדימים שאין הוועדה - עם תקציביה הצנועים - יכולה לעמוד נגדם.... מורגש פחד משיטה עלשהי - וחבריה רבים מציעים הצעות קטועות הנוגעות רק לחלק קטן של החברים.... (אלישע)

(מתוך "הד המוסד" 1960) "על השיתוף"

אצלנו נערכו שתי שיחות על הנושא השיתוף: אחת כללה סעיף שעליו התבטאו רבים מהילדים. הסעיף היה השעון אצל ילד קיבוץ בקב' "דגן". סעיף זה כלל בתוכו, כמובן, את ילדי החוץ שהיו לפעמים בעייה - האם בקיבוץ אטור ובעיר ובחברה ששם הולכים הנערים עם שעון - מותר. נתעוררה עוד בעייה - האם בנסיעת יחיד או כמה ילדים אטור לענוד שעון. מה יעשו הילדים שברשותם נמצאים שעונים, מחנת בר-מצווה, שהיו חלק לא מועט מילדי הקבוצה? ההחלטה אמרה, שילד בגילנו אינו רשאי (אצלנו) לענוד שעון בכל מקרה שלא יהיה. לאחר דין ודברים נתקבלו הדברים והובטחו הבטחות מצד ילדי החוץ, שלעתים נמצאו במבוכה.

השיחה השנייה כללה בתוכה את כל הדברים הקטנים, שלאמיתו של דבר גדולים, יעמדו בדרכנו במשך השנים. הדברים היו בתחילה היותר גדולים: עשיית רדיו מגביש.... ועד מצלמה, כדור רגל, שקי שינה, סכום כסף ניכר שנמצא בידי ילדים - וירד לדברים יותר פעוטים, כגון: קניית שמפו, סבונים ולקיחת בגדים מההורים. (לרוב - גרביים, שעוד לא הופיעו אצלנו, אך כל רגע יכול הדבר להפוצץ).

דברים רבים התקשינו בהחלטה. היו דברים שלא יכולנו לל... למצוא פיתרון ולכן התעניינו בהחלטות של קבוצה אחרת ובדקנו אם גם אצלנו תוכל להתקבל החלטה כזאת. ההחלטות היו רדיו גביש - אטור לבנותו לכוונת שמיעה במיטה וכו'. מותר לבנות רדיו לחובבי בכדי להביך את הערכים המסובכים של האלקטרוניקה, אבל לאחר הבנייה - לפרק ולהתחיל מחדש. ההחלטה הוחלטה, אך לא מובן ולא נראית מוחשית, אבל בדרך זו לא בונים אצלנו רדיו. בקשר לכל המתנות היתה לנו הולטה משותפת. למשל, שקי שינה, כדור-רגל, מצלמה, וכו' - עוברים לרשות הקבוצה לטיולים, למשחק, וכו' והדברים הפשוטים והנראים רגילים יותר אוסרה הקנייה והלקיחה לגמרי.

שיחות שיתוף אלה יגבשו את קבוצתנו לעתיד ואנו כאילו הקדמנו רפואה למכה.

שושיבן-יהודה ("דגן" - ז')

30.9

*** עידן חדש!! הוזמנה מכונה לשטיפת כלים מחוצרת עין חרוד....

*** לסיכום שיחות המוסד:..... בולטת אצלנו שאלת המיסגרת המצומצמת וכל הכרוך בה. בוודאי, מתפקידנו להרחיב את המיסגרת על ידי קליטת ילדי חוץ רבים ככל האפשר, אך איש מבינינו לא ירצה שהמוסד החינוכי יהיה במרוצת הזמן ל"פנימיה" אשר בה רוב התלמידים יהיו ילדי חוץ.... נצטרך להתגבר על חולשה אורגנית זו.... להגביר את קשרינו עם המוסדות שבסביבתנו.....

ומאידך - איש לא ידלזל ביתרונו הרב של המוסד המקומי - ובעיקר בשטח של ההשפעה ההדדית הפורה שבין המוסד והקיבוץ. כל מחנך יודע לספר על מקרים אופייניים רבים בהם בולטת ביותר ההשפעה החינוכית הישירה של הקיבוץ על מעשיהם של בני המוסד.... (גושו).

*** השנה תמלאנה 5 שנים לחנוכת חדר-האוכל החדש. מה עשינו מאז למען מוסדות הציבור? נכון - בנינו בריכת שחייה והיא מביאה לנו ברכה רבה... אבל היא לא פתרה אפילו אחת הבעיות המלוות אותנו מאז קיום הקיבוץ: חגים, תרבות, מוסדות סניטריים, חיי חברה. האם לא מטרידה העובדה, שבשנת ה-24 לקיום הקיבוץ עדיין יש מקלחת (ציבורית) כזאת כפי שהינה!! (הערה: מדובר על המיקלחת הציבורית הישנה-מפת) אתם אומרים, שאיך מי שמתקלח בה? טוב, הבה נוריד אותה.... במולדת המועדון-לחבר אין מקום נאות לקיום המוסד החברתי החשוב הזה. על חגים - ועל פסח בפרט - אין צורך להוסיף אפילו מילה. כל זה יכול לבוא על פיתרונו - בצורה חלקית לפחות - על ידי בניית חלק חדר-האוכל הקרוי "חצר" (עזרה) - וכל זה במחיר של 2 בתי שיכון ותיקים בשלב הראשון.... (אפרים הררי)

7.10

*** חש"ך במשק (מתוך דו"ח של מרכז המשק)...מכה הוכיחו על ידי הבצורת, שלא היתה כמוה מאז קיום קיבוצנו...למעשה לא קצרנו אף דובס של גידולי בעל.

שנה זו היתה שנת המשך למגמת ההתבססות בענפים הקיימים ללא פעולות פיתוח רציניות....

"אמן":...נוכחנו, שיכולת הייצור במיסגרת המנגנון ואמצעי הייצור הקיימים גדלה מאד....יש צורך דחוף בפעולה רצינית לפיתוח שוקי יצוא....

בפליחה: יש לציין הישג רציני בגידול חומניות בהשקיעה: היבול היה טוב... ושיב הגרעינים לא ניתקל בשוט התחרות בשוק.

בשלחין:...הכוחנה היא הגידול החדש שלנו. החלקה הנסיונית של אשתקד עודדה אותנו ו-220 ד' של השנה הפחיעו מעל למשוער....

פרדס: מתוך 470 ד' - 270 ד' ותיקים ונטושים....היבול שלהם מתחם למוצא הארצי....נראה שעד שהפרדסים הצעירים יתחילו להניב ברצינות - יחלוף ה"פרוספריטי" והענף יהיה כמו כל האחרים....

ברפת: נסתים חיסול רפת החלב. בגידול עגלים (200-220 ראש) הגענו להישגים ניכרים. היינו בין חלוצי המעבר לגידול אינטנסיבי....

בצאן: שמרנו על התנובה של אשתקד - אך הענף סובל קשה מהבצורת....

"דובונים": חל שיפור רציני בחוצאות הגידול....יש בהחלט מקום לשמור על קיום הענף.

בננות: מוקדם עדיין להוציא מסקנות סופיות - אבל ענף זה נמצא אצלנו במיבחן ועתידו עדיין מעורפל.

בכרם:...לא הצלחנו עדיין להגיע ליבול אשר ביכולתו לכסות את הוצאות הייצור.

ובסיכום:...אנו יכולים לומר בסיפוק, שהגענו למשק טוב - אולם, אם בהכנסה לחבר אנו בין המשקים הטובים - הרי בהוצאה לחבר אנו עומדים כמעט בראש הרשימה של הקבה"א. (אלי נדיב)

4.11

*** בערב שבת נערכה מסיבת הקיבוץ עם המוסד עם חנוכת המעבדה.

25.11

*** שיתוף: בשיחת הקיבוץ הוחלט: "בחלוקת הריהוט יובאו בחשבון הגיל והוותק בקיבוץ - מתוך מגמה, שבתום 25 שנות חיים בקיבוץ או בהתקרב החבר לגיל 50 תהיה מערכת הריהוט בחדרו מושלמת ככל האפשר.
...הקיבוץ מקבל ביסוד את הנהגת שיטת הניקוד בחלוקת הריהוט לחדרים.

30.12

*** ושוב - שיתוף: המשך החלטות השיחה: חברים יכולים לקבל מתנות בסכום שאיננו עולה על 20-25 ל"י.

*** הפתעה נעימה הופתענו מהבשורה על רכישת הבזק של מקלטי הרדיו - שחסרונם הורגש בחיינו. לא תם עוד הוויכוח על האפשרויות החברתיות ללא נוצלו בשנים בהן היה לנו רדיו מרכזי. הקיבוץ דן והכריע בנושא זה ונותר לנו להצטער על העבר ולשמח על ההישג. תבורך היוזמה והביצוע - שהם מעידים על ראיית הנולד ותבונה חברתית.
(ו' שיתוף - אלישע)

6.1.1961

*** (מתוך "פני שבת נקבלה") ערב הרדיו הערב; ערב ועדת השיתוף; ערב הגדבר (ישראל) אשר העיז לחתום את שמו; וערב של שבחאי, אשר ידע קודם להעמיד את הרדיו המרכזי על רגליו ועכשיו ודאי ימצא לעצמו פרנסה עוד יותר טובה.
...אולם ברוב שמחתנו נזיל גם דמעה זעירה על הרדיו המרכזי, אשר שירת אותנו - חרף כל טבלותיו במשך כל השנים.
גאוותנו - הרדיו המרכזי בשנים עברו - דוגמה וסמל לקיבוץ אשר חיפש דרכים חדשות לשיתוף: חלום של שידורים ותוכניות - הגיע זמנו ללכת. יעלמו החוטמים והקופסאות. הרדיו הפרטי הגיע וגם לו זכויות רבות. אך מי יתן ואוחה שאיפה לחידוש, ליצירה חברתית, אשר הקדשנו בזמנו לרדיו המרכזי - נדע גם להבא לכוון למפעלים קיבוציים חדשים (שמואל).

13.1

*** פתיחת עונת החוגים: בחוג לסוציולוגיה - ההרצאה של אורי רפ. המוני חברים ממלאים את חדר האוכל ומקשיבים בעניין. סימן מעודד, המעיד על סיכויי המשך.

27.1

*** בעיית הקרקע אינה יורדת מסדר יומנו. לא בלבד שנלקחו מאיחנו 350 דונם על ידי שכנינו - אלא על ידי זה מבתרים את חלקותינו כך שמשתבשת הגישה הישירה לשטח של 500 ד' שמעבר לחלקה שהחרימו.
כבר מגיעות אלינו שמועות על תוכניות נוספות של שכנינו וזה על חשבוננו, כמובן. פנינו בעניין זה למוסדות שונים וכך עומדים אנו להפגש עם יוסף וייץ ונקווה כי נמצא אוזן קשבת. (אריה גילת)

*** פגישתנו עם יוסף וייץ התקיימה ביום ב' בירושלים. תביעתנו היתה הגדלת משבצת הקרקע ל- 45 ד' קרקע למשפחה... למרות נימוקינו הצודקים ענה בשלילה לתביעה הקונקרטיית מתוך טענה שאין לו אדמה לחלוקה באיזור שלנו. איננו יכולים להשלים עם עמדתו זו ובוודאי נצטרך לחשוב כיצד להמשיך במאבק. ידוע לנו המחלקים אדמות בסביבתנו. כך ידוע לנו, שאדמות שנמסרו לגן-יבנה נחכרו על ידי אנשים פרטיים מערים אחרות וגן-יבנה עצמה איננה מעבדת את האדמות האלה....

*** 20 שנה מלאו לבית התינוקות!!

זכה בית התינוקות שלנו והיה אחד ממוקדי המופת בתנועה הקיבוצית. הטיפול הנאמן, חמימות הגישה, העמידה על עקרונות התינוך המשותף תוך קירוב לבבות של מרחוק באו - והפגת רגשי זרות - בכל אלה הצטיין בית התינוקות מאז ועד היום.

... רבות המעשיות למיניהן הקשורות במוסד זה; נציין רק זה: "אשר לטיפול בתינוקות - ההוראות הן כדלקמן:

להפוך אותם; לדפוק להם; להחליף אותם."

רבים המרכיבים אשר תרמו להצלחת בית התינוקות ותבוא ברכה לכל אלה שהשתלבו בזמנים שונים במיפעל זה. היום הזה נישא ברכה לשתיים: ליעל ולשולמית. זהו מיפעל חיהן בו קופלו הדאגה והחרדה, המסירות והחובה, התביעה והגמישות... ועל זאת תבאנה על הברכה בשמן של כל אלה, שנזדמנו לשם בתוקף תפקידן האימהי ובשמן של כל אלה שנסתבכו לשם ולא מצאו את רגליהם וידיהם בתוקף תפקידם האבהי. וברכה חמה בשם הקיבוץ כולו. (מתוך "פני שנת נקבלה" - לובקה)

*** המוסד מתגייס לפרדס! עם סיום תפקידי כמרכז הפרדס ניתן לי פרס: לעבוד עם ילדי המוסד.

עלי לציין, כי זהו בשבילי הפרס הגדול ביותר - ליהנות מיחסם הרציני והכך של ילדינו לעבודה. כל הכיחות, בלי יוצא מהכלל, עושות עבודתן נאמנה. באחרונה הוחלט על מספר גיוסים לקטיף בגלל פיגור רב אצלנו. ומה גדולה היתה אחריותם: ממש נדהמת לראות תגובתם כאשר היו מקרים שלא הספיקו הארגזים בגלל איחור האוטו: "הייתכן שיזמינו את המוסד לקטוף ולא יכינו מספיק ארגזים?!" צריך הייתי להבטיח להם, כי להבא לא יקרה דבר כזה. וכך נפרדנו בשלום.

לילדי המוסד - להווי ידוע לכם, הפרדס גדל ואיתו מתרבה היבול... להתראות לעתים קרובות בפרדס! (משה נחחומי)

*** הכשרה מקצועית לבני המוסד: התקיים דיון יסודי ומקיף בנושא זה בהשתתפות נציגי עובדי המוסד ונציגי "אמן". הדבר נבע מבעיות וארכי "אמן": מדי פעם מתברר יותר ויותר, שמחלקת הכלים היא הקובעת את היכולת וקצב הייצור. במפעל יש בעלי מקצוע טפורים שהם על רמה מספקת... לכן מובן לכל, שיש מקום וצורך להכשיר עבודה - והשאלה היא: כיצד לעשות זאת בהתאמה למטרות וצורכי הינוכנו?

... היו חברים שראו סכנות בעתיד וניצני סכנות בהווה: ע"י לימוד מקצוע עלול להיווצר יחס של ביטול לעבודות אחרות ואי ראיית הצרכים הכלליים של המשק. המקצוע לא צריך לשריין בפני עבודות פחות נוחות ויותר קשות... אמנם אין לראות כיום יחס בלתי נכון ואף אין לציין

נהירה למקצועות הטכניים לעומת החקלאות.

כאמור, נסתיים הבירור עם אנשי "אמץ" - אולם, מובן שהדבר אמור ונוגע בשאלה הכללית של קשירת הנערים לענפים וכאן מתגלה הצד השני של המטבע: חיה זו גישה קצרת ראות ואף משגה חמור לראות בבני המוסד רק כוח עבודה.... על רכזי הענפים ועובדיהם להקדיש מחשבה, מרץ וזמן ללמדם על מנת שיחקשו לענפים.

בעקבות בירור זה הועלתה גם הבעייה של עבודת הבנות.... בגלל חשיבותה הועלה שאלה זו לדיון יהכרעה באחת השיחות הקרובות.

*** ערב מוזיקלי בביצוע חניכי המוסד. ערב זה העיד על הפעילות המוזיקלית הרבה והענפה הנעשית במוסד.

26.2

*** ברמה השתתף בפגישת אסירי ה"הגנה" בעכו לרגל מלאת 20 שנה לשחרורם של 43 אסירי עכו. אכן כבר עברו 20 שנה מאותו רגע נרגש ומלא מתח כשברמה הגיע הביתה מבית הסוהר...!!

*** 4 שנים לקבוצת "ארז": בקיץ 1957 הגיעו אלינו הילדים בהיותם בני 11-12, גומרי 4-5 ביחות בי"ס עממי בהו"ל. מיד עם בואם לארץ - נפרדו מהוריהם ועברו לאורת חיים חדשה... בקיבוץ... ללא ידיעת השפה, ללא הכרת חולדות העם והארץ... הקבוצה אינה הומוגנית מבחינת המוצא: 9 - מפולין; 3 - מהונגריה; 4 - מצרים; 2 - מרומניה; 1 - מפרס; 2 - שנים רבות בארץ.

והיום - הרגשת כל הילדים - בלי יוצא מהכלל - היא טובה. הקשר למשפחה בקיבוץ הוא עמוק, חם וראיני. הילדים ממש מאוהבים בנוף החברתי והטבעי. על כך - הם כה חרדים (ועמם גם אנו) לתביעות ההולכות ונישנות מצד ההורים לחזור הביתה. לא היה בכוננת ההורים לשלוח את הילדים מהבית לתקופה ארוכה - אלא עד אשר יסתדרו בארץ מבחינה כלכלית, חברתית או משפחתית....

אלא, שאנו רוצים להאמין בדרך הינוכחו, הנותן לנו אחוז מסויים של חניכים מגשימים.

ובינתיים עומדים הילדים במחבק מצפוני די קשה. אין כאן עניין של הוצאת ילדים בכוח. הבעייה היא של גנות ובניה יחידים להוריהם.... והילדים מזדהים עם סבלם וגעגועיהם.... (שרה אשל)

31.3

*** הגורם המיכב הרציני ביותר במשקנו הוא בעיית כוח האדם ואם בעייה זו לא תפתר במהרה - קשה, פשוט לתאר את תוצאותיו המשקיות וגם החברתיות....

*** קיבלנו הודעה מוועדת הקונברסיה, שאישרו לנו בסה"כ 75,000 ל"י כהלוואה וכנראה, עוד תוספת של 35,000 ל"י. קבלת הקונברסיה מעמידה את המשק בפיקוח מטעם הבנק לחקלאות. כל חוכניה משקית, תכנית השקעות ותוכנית כספית תצטרך לקבל אישור הבנק. תנאי ההלוואה הם ל- 20-25 שנה. זוהי אכזבה גדולה, כי קיווינו לפחות ל- 200,000 ל"י, שתשחרר אותנו לפחות מוועקת ההלוואות המפוקפקות....

5.5

*** גמרנו לזרוע את כל שטחי הכותנה: 340 ד' בבית ו- 200 ד' בשדה יואב... בקרוב נתחיל לדלל. חלק יעשה במכונת דילול חדשה שקנינו - וייתכן שחלק נצטרך לדלל בידיים...

*** ב"אמץ": יש סימנים מובהקים, שתהיה זאת אחת השנים הטובות - אם לא הטובה ביותר - בתולדות המיפעל... כעדות לחשיבות היצוא שלנו - החליט משרד המסחר והתעשייה להעניק ל"אמץ" פרמיה קבועה של 2.6 ל"י עבור כל דולר יצוא... מכונת יציקה אחת עובדת ב- 3 משמרות, הגדולה השנייה - שתי משמרות... (יצחק)

*** ה"ארניט" בבית! כמעט בלי משים חוזרים חברי "ארניט" הביתה ומסתלבים בחיי המשק...

*** על אחד במאי עוד נצטרך לחזור ולדייק. זה, כנראה, אחד החגים אשר תכנס וצורתם טעונות בדיקה יסודית וחידוש. גם הקישוט לחג זה התחיל לשעמם מזמן: איפה כתוב כי אחד במאי קשור בצילומי ספורט ואמנות שבלונית מארצות הסוציאליזם? (שמואל)

*** לבעלי הכלבים מכל הדרגות והסוגים מזכירים שאין להביא כלבים לחדר-האוכל ואין להשאירם על יד חדר-האוכל (במיוחד) בזמן אירועים איבוריים (שיחות קיבוץ, קבלות שבת וכו').

*** גיוס כללי לדילול הכותנה. השתתפות רבתי של ילדי הכיתות, המוסד והחברים אשר היתה לחווייה קיבוצית...

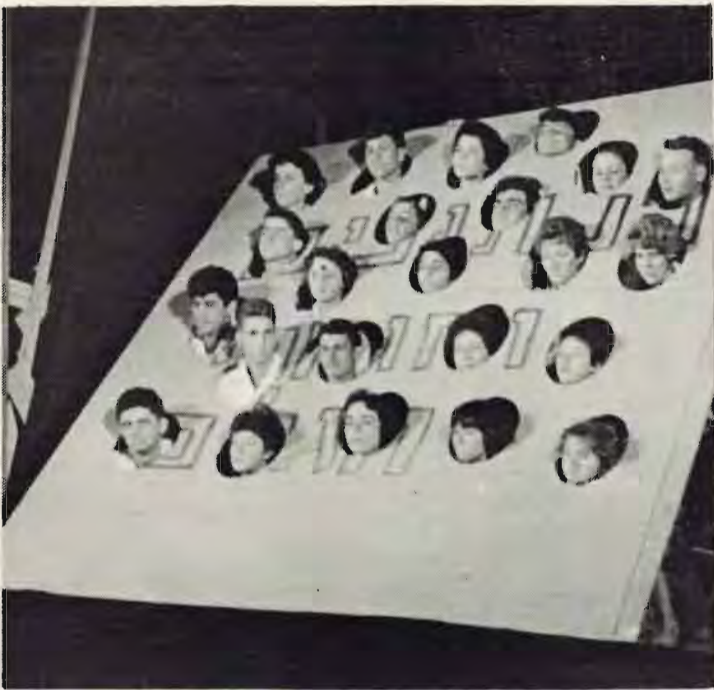
26.5

*** בריכת השחיה - היה ספק אם יתנו לנו לפתוח את בריכת השחיה, אבל בסוף קיבלנו פטור לשנה בחנאי, שבמשך השנה נדאג לנצל את המים למטרות יעילות... סיכמנו להכין שטח אשר יושקה במי הבריכה ומי ביוב... ותחפר בריכת אגירה אשר תרכז את המים האלו.

16.6

*** קרקע: ... בשבוע שעבר החחלנו שוב לטפל בבעיית תוספת הקרקע. ועדת הסקר הארצית אישרה לנו משבצת קבע של 40 ד' ליחידה משפחתית. בהתאם לכך... יצטרכו להוסיף לנו כ- 500 ד'. נראית אפשרות מעשית של תוספת של כ- 300 ד' בינינו לבין גן-יבנה לכיוון ברקה.

*** בעניין חלוקת המצרכים: מרכז ו' החברים נפגש השבוע עם אנשי המטבח לקבוע את דרכי ביצוע ההחלטה על חלוקת מצרכים לפי שיטת הנקודות... סוכת כי אין כל אפשרות לסדר חלוקה פתוחה, ז.א. כשכל אחד בא למחסן ובוחר את מצרכיו. (הערה: מדובר על מצרכים כגון: סוכר, קפה, שוקולד, עוגיות וכו'). במקום זה תקבל כל משפחה רשימת מצרכים וה"מחיר" בנקודות. לאחר הזמנת המצרכים יכין האחראי לחלוקה את ההזמנות בשקים ויחלק אותם ביום הנקבע לכך.

הצגת סיום י"ב של קב' "אילה"

במשק המוסד

בני ובנות "אילה" בכיתה

מקהלת ותזמורת המוסד בניצוחה של רחל זלינגר

קופה משותפת - מהי?

ההחלטה החברתית החשובה ביותר שהועברה בקבוצה היא ההחלטה העקרונית, שנמצאת כבר בביצוע מעשי, על תפקיד הקופה המשותפת. בעבר היה התקציב האישי של הנער נתון בידי ההורים. השלב המעשי הראשון היה להעביר תקציב זה לרשות הנער דרך גזבר הקבוצה. כתוצאה מהרכב הקבוצה נוצר צאלנו מצב של אי שוויון בין הנערים, בסיקר מפני שיש אחד גבוה של ילדי חוץ שאין ביכולתם לשלם עבור חופשותיהם כראוי או כאלה שיש להם מקורו גוספים לכסף. המסקנה היא שיש צורך לארגן את התקציב בצורה אחרת שתביא פחות או יותר לשוויון. במידה וההורים של ילדי החוץ לא יכולים לתרום את הסכום לקופה, הקבוצה - על ידי מפעלים משותפים תשלם את החסר - כך שלכל נער יהיה תקציב שווה.

...אחת הנקודות המרכזיות היתה היטול מקורות צדדיים לכסף או במקרים שונים - צירוף הסכום הנוסף לקופה. זה יתבצע, כמובן, רק אם הפנייה תבוא לא דרך פיקוח אלא אל מצפוננו האישי של הנער. ז.א., שהוא ירצה בקופה המשותפת ויעריכנה כדבר חיוני וחשוב לגיבוש קבוצתו.

...ואשר לשיתוף: הגיעו למוסד וגם לקיבוץ מספר לא גדול של רדיו-טרנזיסטורים. זה כמובן נוגד את דרכי הקיבוץ מאחר והמכשיר יכול לשמש רק את הפרט. המסקנה: הוחלט להוציא את המכשירים משימוש, (כמובן בהסכמת הבעלים). בקבוצה עשינו גיוס בשבת והכסף עבור שני המיבצעים יטפיק בדי רכישת פטיפון לקבוצה.

...בראוננו בעתיד להגשים מטרות אלה: להגיע לשוויון בין הנערים, להתמיד במפעלים משותפים שיהיה ביכולתם להעלות את רמת הבילוי. אך שוויון זה צריך להיות בהכרחו של הנער ולא איזה מושג מכני. ע"י הקופה המשותפת אנו רוצים לגבש את הקבוצה שתהיה מוכנה לחיי קיבוץ ולפתח את האידיאלים של התנועה הקיבוצית בתוכנו.

1960 (ו' קבוצה -
"אילה" - כיחה י')

23.6

*** הדאי היה לראות את נהירת הנערים לעבר מגרש הספורט לשמע הידיעה כי עמודי הסלים כבר עומדים במקומם. מיד התארגן משחק ער - כשכולם מתחרים על הזכות להכניס את הסל הראשון.....

30.6

*** בחירות: ...אם כי בקצב איטי, הרי למרות אי-הרצון לעסוק בביקורי בית אשר מגלים מרבית החברים - מתחיל הקרח לזוז וראשוני הביקורים כבר נערכו... החברים היוצאים לביקורי בית יהיו פטורים עד לבחירות מתורנות הגשה... נקבעו כמה חברות וחבר אשר ידאגו לקבלת פני החוזרים באיחור מביקורי הבית ולהכנת ארוחת ערב עבורם.

.....בסיכום - יש לציין כי החברים מתיחסים בסקפטיות מסויימת לביקור
הבית ולפעילויות שאנו מגלים בשבועות האחרונים לפני הבחירות ומתוך כך
אין מגלים התלהבות לפעילות זו. לכן משנה הערכה יש לתת לחברים אשר
באווירה זו, בכל זאת, הסכימו לקבל על עצמם את תפקידיהם.....(ברמה)

14.7

גלידה בחצור!!!!

כל סוחר הגלידה יטמחו ליזמוע כי חתמנו על
הסכם עם חברת "ארטיק" לפיו הביאה לנו החברה
ארוץ גלידה מפואר והציבה אותו (מלא כל טוב
בגלידות) במחסן המטבח.....
בזה תמו ונשלמו הנסיעות הדחופות לגדרה.....

*** המערכה בגן-יבנה: פעילותנו הפוליטית בגן-יבנה במסך הסנים היתה רצופה
נסיונות ולבטים אשר לרוב לא נשאו פרי של ממש. הסיבה למקום לקראת
הבחירות לא היתה משימה נוחה ביותר.....

....עד כה קיימנו 3 חוגי בית. במיוחד יש לציין את שתי הפגישות עם
אנשי העדה התימנית. עדה, שלא מצאנו אליה דריסת רגל עד עתה....
גם לחוג השלישי - עם אנשי העדה הקורדית, היה מספר דומה של מסתתפים
(15-20).....גם הוותיקים (במושבה) לא קופחו.

ברור, שמפעולות מעודדות אלה ועד להישגים של ממש עוד רחוקה הדרך.
מה שלא עשינו במסך כל השנה קשה לתקן במסך חודש ערב בחירות.

....בימים הקרובים ביותר נצטרך לבוא למוסד ולקן חצור בתביעה, כי
יספקו מדריכים להקמת קן בגן-יבנה. ברור, כי לקיום קן ישנה ערכים
נוספים ורחבים יותר מהמסעות הפוליטית המיידית. הנה על ידינו ממש
הולך וגדל דור של ילדים ונוער מבלי שיוכלו לבוא אל תוך סוד הקיבוץ
עצמו. מצווה עלינו כי נבוא אל ילדים אלה, בני השכנים הקרובים ביותר
שלנו.....(חמואל)

28.7

הטכניקה המודרנית חודרת וכובשת את כל שטחי
החיים. השבוע היינו עדים לנצחונה האחרון
והמוזהיר בשטח חדש לגמרי: טחיבת אבטיחים.....
ביום ג' - החברים עובדים בשדה; כל אחד
בעיסוקו. והנה הם רואים איך הליקופטר חג מעל
למקשה. בפעם הראשונה הוא יורד ומעלה אבק רב
אך נבהל, כנראה, ועולה מחדש. ושוב הוא יורד
ונוחת בחוף השטח. שרם יהיה סיפק בידי המסתכלים
להתקרב ולחהות על מעשיו - יצא לו הטייס, בחר
לו מבחר אבטיחים, אספה לתוך מטוסו והמריא
לחקים עם שללו העסיסי.

11.8

(מתוך "סמנטיקה של תפ"א"):

"מכונת הוצאה": מכשיר רעשני ומעלה אבק. מצטיין בכך שהוא מהיר מדי בעיני האוסף ואיטי מדי בעיני האחראי; מעמיק מדי ומעלה רגבים בעיני האוסף - טטחי מדי ומשאיר תפוחים באדמה - בעיני האחראי.

"חניך מחנה עבודה": ייצור חי ממספחת היונקים. עובד כמו אחד, אוכל כמו שניים ומדבר כמו שלושה.

"טרקטוריסט": בעיני האוסף - אינו מכיר אלא מהלך אחד בלבד: המהיר ביותר.

"האחראי": שוכח להזמין ארטיקים, או להכין כריכים; נוהג להקדים בהסעה לטדה ולאחר בהחזרה הביתה. (דובקא)

18.8

בחירות: היתה זאת מערכה כבדה בה התגייסה כל המפלגה כפי שלא התגייסה זמן רב. גם חברי קיבוצנו נטלו חלק נכבד במערכה. ... הגדלפו את מספר התומכים והמצביעים בעדנו. לא האגנו את העיקר - הגברת כוחה של מפ"ס. חבל מאד, שאין הגמול לעבודה נמדד תמיד לפי כמות ואיכות העבודה. להיפך - אנו יוצאים מהמערכה בהרגשה הכבדה, שהטחנו את ראשו בקיר של אטימות מוחין, אינטרסנטיות לבנטינית ואי הבנה. אנו נאבקים נגד מיבנה אוכלוסין ותהליכי חברת שלא פעם חמים לאל כל מאמצינו לחדור לחוגים רחבים יותר - אותם חוגים, שמטבעם יהיו לבעלי בריחנו וחברינו למאבק על מיטת צודק וחברה מתוקנת. ובכל זאת, לא תמיד היו המאמצים לזוא: מספר המצביעים עבור מפ"ס עלה והחשוב הוא כי מפלגתנו - ואנו בתוכה - התגייסה במלוא כוחה כדי להלחם על דבר צודק; כי הביאה את דברה לאלפים ורובות של פועלים.

התקיים בירור בקסה לעבודת חברי האולפן
החדשים במטבח. סיכום, שחברי האולפן
יכולים לעבוד במטבח רק לאחר מיבחן
במקום עבודה אחר.

1.9

בטעה טובה ומוצלחת התחלנו בעבודת ההרחבה של המטבח!!
*** הוחלט לבחור בזני סדרנים שיתחלפו כל 3 חודשים.

*** (מתוך דו"ח המזכיר)אומר בגלוי, שבמצבנו אין מנוס מעבודה שכירה. בקיבוץ, אשר מספר חבריו מצומצם והעומד לקלוט בנים והשלמה בסנים הקרובות - איננו יכולים לתכנן את מסקנו בהתאם לכוח האדם המצוי כרגע....אך דווקא משום כך יש הכרח בשמירה קפדנית על מידת וצורת העזרות בעבודה השכירה - ואין לי ביטחון שתמיד הרשינו לעצמנו רק את ההכרחי....יש לחזור ולתבוע הזדקקות חוזרת לאישור הטיחה בכל מקרה של העסקת שכירים ולא להשאיר זאת למוסדות הביצוע בלבד....

בעיות עבודה: התרחבות המסך ובעיקבותיה הגדלת התקן ההכרחי להפעלת החרוטה, הענפים ושירותי המסך, מצד אחד - והגידול הניכר במספר אנשי הינוך, עם התבססותו של המוסד החינוכי, צימצמו עד מאד את הגמישות ההכרחית לסידור עבודה של מסך מעורב ושל חברה קיבוצית על כל צרכיה. נפגעים השירותים ומחריפות בעיות העבודה של חברים וחברות מכל הסכבות והגיליים - ועל אחת כמה וכמה - של הטיכבה הוותיקה.....

בחברה: אפשר להעריך את מצבו החברתי של הקיבוץ כיציב. מקרי העזיבה הבודדים נשאו אופי פרטי מובהק אם כי קטורים בצמצומה המספרי של ההשלמה ובחוסר ליכוד חברתי יחסי בקרבה.

חזרתם של ה"אורניט" מהצבא, שלוותה בגילויי קטר מעודדים לבית - עוררה בנו גלי אופטימיות.....

על הדמוקרטיה:.....ברצוני לציין פגם רציני בחיינו הדמוקרטיים, פגם המתבטא בהעדר ביקורת עניינית על פעולות ואנשים. כבר הניח זאין נוהגים אצלנו למתוח ביקורת על דרכי פעולה של ועדות ואף לא על צורת פעולתם של חברים. אין מעיזים למתוח ביקורת פן יפגעו חברים. במקום הביקורת, אם גם קשה ועניינית, הוגנת וחברית - בא הרינוך או התפרצות סערת רוחות, שהם מזיקים והורסים.

בחי חברה מסובכים לא ניתן לדון על הכל בפומבי. יש דברים, שאפשר לדון בהם רק במיסגרת וצורה מתאימה. במקרים כאלה הכרחי לתת אימוך בבעל התפקיד. יחד עם זה יש מקום והכרחית ביקורת על גישות ועל דרכי טיפול בעניינים.....(נני)

*** מטנה מקום מטנה מזל: במסך השבוע תעבור המרפאה כולה למטכנה החדש... עם העברתה עושה המזכירות הכנות לפליטה למרפאה הישנה....

*** כסף פנימי: מראשית השנה הבאה אנו מתכוונים להנהיג כסף פנימי טיינתן בצורת: לירה, חצי לירה ועשר אגורות.....

*** השטחים קטנים: שטחי הפלחה קטנו מ- 6000 דונם ב- 1950 ל- 1800 דונם ב- 1961. זה נובע מ:

- (1) ההפקעות ההולכות ונשנות מטעם שכנינו;
- (2) מהעברת שטחים לרשות השליחין, לאחר רישותם בקווי מים.

אל: קיבוץ חצור

ח.י.

הנני בא להשיב על מכתבכם בענין גודל ההשלמה הישראלית והרכבה... הנני מקווה, כי תגלו הבנה להנחיות שלנו, שבאות להעדיף כמה קיבוצים צעירים וחלשים על פני קיבוץ חצור... הננו סבורים, כי גוף של למעלה מ- 50 חבר, כולל בנים וחניכי המוסד שלכם - זוהי התחלה טובה להקמת חטיבת הבנים והלואי ויכולנו להבטיח השלמה מעין זו לכל הקיבוצים בני גילכם.

בב"ח,

שלמה רוזן

24.9

*** הגביע הוא שלנו: בהתחרות גמר העונה בטחיה לאיזור הדרום... תפסה נבחרת חצור, זו הפעם הראשונה, את המקום הקבוצתי הראשון....

29.9

*** ביום ו' יוצאים כל בני "אילה" לגבעת חביבה ליומיים וישתתפו בהכרזה הרשמית על הקמת ההשלמה שלנו....

*** ליצור צעצועים: אחרי דחיות רבות ייתכן ובקרוב נזכה להופעתן של סתי "מכוניות" תוצרת "אמץ". התבניות מוכנות ובקרוב נעשה את היציקה הראשונה. אין עדיין תוצרת הארץ מסוג זה והיצור הראשון יהיה בבחינת נסיון לבדיקת השוק והמחיר.

*** בית היציקה: אפשר לציין בסיפוק, שבית היציקה עובד זה למעלה מחצי שנה בטלוס משמרות....

5.10

*** בעוד שבוע נכנס למרפאת הסנייים החדשה.

סקאנדל שכזה!

וטוב אנחנו בחדשות. עורכי "ידיעות אחרונות" מצאו להם ציפוק וטיפוח ברחבה על פרופסור לטחיה שהתגלגל לחצור (באולפן) והתמסר לטיפוח כסרונותיהם של ילדי הקיבוץ בספורט זה - ואפילו מצא כוחות מבטיחים. והנה - באו המטפלות והפטיקו את האימונים מפחד הצטננות הילדים. והקיבוץ האכזרי לא מצא העסוקה מכובדת יותר לפרופסור מאשר לעבוד בפרדס. נורא!!!

על "סגנון חיים"
(מתוך "הד המוסד")

...מדוע אנו שוללים ריקודים סלווניים? כי אנו לא משלימים עם סגנון החיים אשר מסביבנו ומנסים ליצור לנו תרבות שונה אשר תבנה ותעטיר את חיינו.

מדוע אנו חיים בקיבוץ? מדוע התמרדו הורינו ועלו ארצה תוך מאבק פנימי ומאבק עם הוריהם - אח פה היו פוגשים את אותה מציאות שממנה ברחו? הורינו עשו זאת מתוך אידיאל ורצון ליצור חיים שומריים. וכעת, אם נגדע אילן זה - מה טעם יהיה עוד בחיי קיבוץ ובחיים שונים מחיי העולה הסובב אותנו?

לכן, מתנגדת התנועה בכל הוקף לחדירת התרבות הזרה לתחום חיינו. אל לנו לשכוח, שאנחנו ורבים כמונו מהווים את התנועה ולא איזה גוף זר, ונהנה לאמר "לא"!

...הגיע הזמן לומר מילה גם על סגנון הלבוש במוסד הצור: חברה! אל נא תשכחו שאנו נמצאים בראשית הדרך. מי חשב על מכנסיים שחורים לפני מספר שנים? כיום צבע זה כבש את בנות הנעורים ומכיוון שאין גבול לצורות הלבוש השונות והמסוגנות - נשמור על סגנון לבושנו הצנוע ואל ניסחף עם הזרם. זכרו: לבוש הוא אחד החטאים העקריים המהווה את סגנון חיינו, וכל כמה שנשמור עליו בפני הבלתי רצוי - יהיה שכרנו עמנו!!

מירה אשל ("טבליים")

13.10

*** מכונה ענק אדומה פוסעת בשדותינו - פוסעת לאיטה ובולעת את היבול הלבן. סיעות של ילדים מחכים בתור לנטיעה.... הפרי הלבן הולך ונחפץ אל חוף המכונה ונערס בערמות גדולות בפאתי החדה. ובעוד הפלחים מוכנים ומחכים לגשת הראשון - תרים אנשי השלחין אחדי ענף מבשר סכנה - בדאגה פן יבולע לכותנה לפני שתאסף אל המנפטה (שמואל ב').

*** ...החמו המחנכים פעם לב לפטפוטיהם של ילדי המוסד לגבי ה"אורנים"? האם החינוך ליחסים חברתיים צריך להיות מופנה רק בתוך המוסד פנימה - ולא צריך להיות מכוון החוצה? - ליחסים בין הילדים והזולת? והנה הגיעו היחסים בין בני המוסד לבין חברי גרעין "אורנים" למצב שמחחך לכל ביקורת.... (משה מ' "אורנים")

27.10

*** המוסד עונה למשה מ': "גר דאבעת כבש ונמר עם גדי ירבע", ניבא יתעיהו בחזונו. כך ביטא את השלום והאחוה העתידית לבוא לבני האדם. בימינו נתגשם חלום זה במדינה יהודית ובקיבוץ, בו מושחתים החיים על כיבוד והערכת הזולת.

מהרר! תכף תחזור המכונה!

הוא קובע את קצב העבודה

נזקי ה"טורנאדו"

איך לנו דבר חשוב מאשר לשפר את יחסנו האנושי כלפי בני אדם בכלל - ולא כל טכנ' כלפי חברינו מ"ארניים", אותם אנו פוגשים יום יום. טוב עשה משה בהעלותו בעייה חברתית זו על דפי העיתון. מקבלים אנו את הצעתו: להפגיש את מזכירות "חטי החברות ולדון במצב. מי יתן וייצאו שני הצדדים נשכרים. (ו' חברים - המוסד)

15.12

*** טורנאדו בחצור!! מי שלא ראה את האיזור המטקי באותו יום חמישי בבוקר לאחר שעבר הטורנאדו בחצור - לא ראה כוחות טבע בעוצמת ההרס שלהם.... זרמי מים עזים זרמו בערוץ הדרך הראשית וגגות הועפו למרחק של עשרות מטרים.

גג הלול הארוך הועף משיטה חדרים ופרגיים בני 7 שבועות נטארו ללא קורת גג. בדרך סחב איתו הטורנאדו את הגג של סוללות הפיטום והסוללות גם יחד.... משם המשיך וקצץ את גג המתבך של הצאן והרס את החלק הבולט שבדיר העגלות. משם טס לרפת הישנה והרס באופן חלקי את הגג, הבנוי מפלטות בטון כבדות ובדרך היסל באופן מוחלט 2 סככות.... למען שזה לא יטאר רק עניינם של חקלאים - סחב הטורנאדו את הגג המכסה את הרמפה של "אמץ".... ומשם המשיך והגיע למוסד והרים את גג הרעפים של "ארז".

כל קווי החשמל בכל אזורי המשק נותקו.... לצערנו הרב איך ביטוח בפני פגעי טבע מסוג זה.... (אריה גילח)

22.12

*** הדיון על העבודה השכירה:

1. לא היה חבר שהצדיק אותה בנימוקים רעיוניים.
2. לא היה חבר שרואה בה פיתרון חיובי לאורך ימים. להיפך - כל החברים היו מזוכנעים שהעבודה השכירה היא גורם שלילי וסעלינו לחתור לצמצמה ולחסלה.
3. אך גם לא היה חבר, שלא קיבל את ההכרח הזמני להעסיק עבודה שכירה במצבנו המספרי והדמוגרפי....
4. תקופה זו נראית בעיני רוב החברים כתקופת מעבר עד טוב קבוצת בניים גדולה ("אילה" וההשלמה) הביתה ואז נוכל להחליץ מהכרח זה. אחד הוויכוחים המרים היה על התחזית.... ישנם נסיונות שונים בקיבוצים אחרים המוכיחים, שתוספת בנייה לכמעצמה אינה מבטיחה דבר, אלא אם מתלווה לכך מגמה ברורה ועקשנית לחיסול העבודה השכירה. זה תלוי גם במידת הזדהותה של הח"ץ עם מלחמתו של הקיבוץ על העבודה העצמית....

19.1

*** פעילות פוליטית: באחרונה ביקר אצלנו המרכז של מדור הוועדות הפוליטיות בקבה"א, שרגא וייסקופף, בלוויית מזכיר סניף ראשון ומרכז מדור המושבים.... בכדי לרתום את הקיבוץ לעבודה פוליטית באיזור.... הוטל עלינו, מלבד אימוץ סניף אסדוד, שבו התחלנו כבר לפעול, גם חמיכה בסניפי רחובות וראשון וכך קיום קשר עם חברים בניה-מבטח ועזריקם. הקיבוץ חייב לשלוח מדי 3 שבועות קבוצת חברים למקומות הנ"ל בכדי לפעול בצוותא עם חברי הסניף המקומי.... יש לדאוג לח"ץ, לתא חברות וככל האפשר - לשלוח את בוגרי המוסד והצעירים בניינו לקיבוצי התנועה בסביבה.

חשובה רוב החברים הייתה, שהמשימה גדולה מדי והשטח רחב מדי ומוטב להגביל אותו ולהתמסר לנקודה אחת או שתיים. אך שרגא עמד על שלו.... כך הזכיר לנו את החלטת שיחת הקיבוץ, שבה דרשנו שהפעילות הפוליטית לא תתרכז רק סמוך לבחירות, אלא ברציפות בין בחירות לבחירות - וכעת צריך, לדעתו, לפרוע את הסטר.... (חנן ס')

26.1

*** במוסד:... המוסד כגוף אינו יכול להצביע על הישגים והצלחות רבות בטטח הלימודים - נהפוך - עד עתה לא הצלחנו להחדיר בלב בחניכים את התחושה של ההכרה בלימודים אינטנסיביים וההכרה בנדק של השעות ה"הופשיות" הרבות.... (גונו)

1.2

*** פיתוח "אמן": בשיחת הקיבוץ אושרה הצעת ר" המסק להשקיע 350,000 ל"י ב"אנתיים הקרובות בפיתוח המפעל.

*** "ארנים": (דברים במועדון חגיגי)... הקיבוץ שמח מאד על שיחרורם של חברי "ארנים". הקיבוץ זקוק לכל גוף צעיר, שיוסיף עוד משבצת אופיינית למיסגרתו. אך קבוצת "ארנים" איננה סתם עוד משבצת - הרי זו החוליה הראשונה של הח"ץ לתקום עם טוב "חרמס" ואילה". על כך, תפקיד "ארנים" כפול ומכופל. נדרשה מהם הסבלנות לחכות עד שהחברה הגדולה והתוססת תתאסף כולה.... (שולמית)

9.2

*** על הפיחות: לגבינו ירידת ערך הלירה אומרת תוספת חוב של 70,000 ל"י. תוספת 50,000 ל"י ריבית לשנה, הכבדה על רנטביליות הענפים....

16.2

*** בפלחה: היה נעים לראות את חברנו הוותיק צבי ב" עולה על במת קולנוע "תפארת" בראשון, בכנס היוגבים, לקבל תעודת פרס על הישג של 300ק"ג חיטה לדונם....

3.3

*** אנו ניהלנו משא ומתן ממושך עם מחלקת הקליטה של הקבה"א ושל הסוכנות, שיטאירו לנו אולפן קבוע ובלתי נפסק. פרט לגורמים אחרים המחייבים

3.3 (המשך)

החזקה אולפן - יכול הוא לשמש תריז בפני עבודה זכירה. בכל אופן ומצב - הקיבוץ נאבק ממש ונאחז בצפוניים בכל אפשרות הדוחה פיתרון ע"י עבודה זכירה.

*** אורה ג' נבחרה כגזברית. אווירת ה"מדיניות הכלכלית החדשה" לא הקלה על ההכרעה. היו חברים אשר דרשו כניסת הבר, שכבר כיהן בתפקיד הגזבר. אך לאאפשרות זו לא נראית לעיני - גילה הקיבוץ תבונה מרחיקת לכת בבחירת אדם צעיר לתפקיד גזבר. הרי זה מעין גשר בין הדורות ושילובם בתפקידים הכלכליים המרכזיים.....

*** כידוע, קיבלנו את גדוד "דביר" החיפאי וחלקו הירושלמי כהשלמה לקב"א "אילה". ביחד הם מהווים את גרעין "אלה", המתכוונן לזרית בצה"ל ול"ר"מ מכך להשלים את הקיבוץ... אך דא עקא - המיסגרת המספרית מצומצמת למדי ואנו קווינו שנקבל השלמה להשלמתנו מגדוד צעיר יותר... בכמה מדיוני המזכירות הובעה ההכרה העמוקה בצדקת תביעתנו ובהכרחיותה. החלטנו לשלוח משלחת למח' החברה..... (שולמית)

23.3

*** פורים והנה הפזמון "חצור הקטנטנה", כפי שהוטר ברוב רגש באחת הישעות המאוחרות (לפי הלחן "זה לא ישוב, כל זה כבר איננו").

חצור הקטנטנה

זה לא יחזור, כל זה כבר איננו
רק זכרונות, רק זכרונות כאן מהלכית על בהונות
הזמן גרדך, אל נא, תעירנו
עבר זמנה של חצור הקטנטנה.

התל ורוחות
תאנים, הלומות
תני פרומה לדיקלה בצנח -
מוני נגד
צביקה מוכתר
"ארנים" בסינר של מוסנה.

גיורא נבון
מכונית כחזוק
אחד מרבים שהיו -
מאיר בן-גור
מהפכך כצור
תבעו השלמות... והלכו.

גבעה חסופה
"חמדה" ו"תמורה"
קומנה בלתי מסומנת -
רעיה לולגית
אלה כוורנית
רוחמה איננה נוואלת.

הרוח נוטב
ואנו נחב
נחב על ספסל רומנטי -
יריעות אהלים
זוגות מטיילים
הלילה בראשון פיקנטי.

חולות נוצצות
חדרות בלי עצים
ירח, גבולות ורגב, -
גמל וחליל
מים בני מוביל
נחמה ראטונה בנגב.

"סביט", ברוזיה
חדר אוכל זוטא
בריטים בקמפ החיל -
אריה ג' יוצק
הלוי מוחט
יעקלה מדביק בתיל.

23.3 (המשך)

*** השבוע עברו לדירותיהם הקבועות בסני בתים של סיכון ותיקים ד' - החברים שתורם הגיע לכך.....

30.3

*** חג ה- 25 לקיבוץ ג' ו- 15 שנה לעלייה על הקרקע בחצור. ב- 1961 נאמר כי ישנה עוד שנה, עכשיו קצת מאוחר. ב- 1961 נאמר, כי ישנם יותר מדי חברים שהסכימו להשתתף בוועדת ההכנה - חסר רק מרכז. עכשיו מחפשים "מסוגע לדבר". כלום ציון יוכלו של קיבוץ - עניין ל"מסוגע לדבר" הוא? "מסוגע לדבר" בוחר לו בעצמו את העניין לעסוק בו. אי אפשר לבקש ממאן-דהוא להיות מסוגע לדבר שאנו רוצים בו.... (טרה א')

6.4

*** בעיית המים: סוף סוף נענו באופן חלקי לבעיותינו..... והוסיפו לנו כ- 200,000 מ"ק (רק לשנה זו....)

19.4

*** קטעים מתוך "במלאת 25 שנה" (פיליטון): והרי נסיון להערכת הנכסים בתום מחצית היובל היאזונה - נתחיל ביש:

- 1) יש לנו פחי אשפה מלאים.....
- 2) יש לנו חביות...74....
- 3) יש לנו מקלחת ציבורית עשויה פחים בסדרה הראשית, שאין לה אח ודוגמה ברחבי הארץ....
- 4) יש לנו וובלים (צריפונים), שהיו בני 20 כשרכסנו אותם לפני 25 שנה וכולם, כמובן, לאורך החזית המזרחית של חדר האוכל.
- 5) יש לנו המון חול בחדר האוכל. זה מתקבל דווקא יפה על רצפה שחורה - ובמיוחד אחרי כל עטיפה.
- 6) ואחרון אחרון חביב - יש לנו יתושים.

ומה אין לנו?

- 1) אין לנו אף מטר מדרכה הראויה לשמה....
- 2) אין לנו דרך אחת, שאוסו יוכל לנסוע בה....
- 3) אין לנו רחבה מרוצפת ולא מדרגה אחת מסביב לחדר-האוכל....
- 4) אין לנו אף בניין ציבורי (מלבד חדר-האוכל), כי אנו מאד דואגים לפרט.
- 5) אין לנו אף מסוגע אחד שיקבל על עצמו את הדאגה למחצית היובל - כי אצלנו כולם נורמליים!

אפרים ה'

18.5

*** "ארניים" החקבלו לחברות.

7.6 חג הביכורים

*** בשלחין: טטחי השלחין המרושחים מצחרעים כיום על יותר מ- 1150 ד'.

7.6 (המשך)

הבעייה היסודית - בעיית ההסקייה. טרם הצלחנו לגבש קבוצת הסקייה קבועה... הוותיקים החלו לנשור טיפין טיפין... ויש להזרים דם חדש לסקטור זה של הענף (שהוא ברובו מבוסס כבר שנים רבות על עבודה שכירה) (דובקא)

*** מבעיות הפרדס: אחת העיקריות בבואנו לבחור שטחים חדשים לנטיעה - היא חוסר אדמות מתאימות לפרדס. למעשה, בעייה זו היא ציר הצרות שלנו. אין ספק, שנאלץ להטלים עם העובדה, שהפרדס שלנו יהיה תמיד בינוני מבחינת היבולים... יט, כמובן, בידינו לטפח ולהגיע להישגים מקצועיים, אגרוטכניים אשר יכולים להוזיל את הוצאות הייצור וע"י כך להגביר את הרווחיות... (אלי)

*** ב"אמן": ...הצלחנו, זאת השנה הראשונה, לעשות צעדים רציניים ביצוא ציוד הסקייה. יצאו ויוצאים משלוחים לקובה, ארה"ב, חבט, טנגניקה ועוד. מכוונת היציאה הרביעית עומדת כבר במקומה ומחכה להפעלה... מכוונה זו מיועדת לחיטול המשמרת החליטית... (יצחק)

29.6

*** על הדוא שליד חדר-האוכל התקיים נשף סיום (י"ב) של קב "אילה".

6.7

*** "תעודת בגרות" (מתוך דברי ברמה במסיבת הורים ובנים ב"אילה"):

...זכור לי טכס הגמר עם טימי את המחלקה השמינית בגמנסיה העברית ביוזוליה. היינו כיתה של 21 נערים ונערות... ברובנו - בני טובים... את תעודת הבגרות לא קיבלנו בטכס זה, אלא רק לאחר זמן, כי סחבנו את הבחינות. כבר אז אפשר היה בוודאות לקבוע דרכו של כל אחד: מי ילך למסחר, יעסוק בבנקאות, ימשיך בספרות ובאחד הימים אפגוס בו על דפי העיתון במעילה של הצי מליון... אחר, (עוד בכיתה א' כינינו אותו "פרופסור") אשר חיפץ אתר שורשי התולדה ומצא את המים הכבדים... מי תהיה מורה המוציאה לאור ספרונים קטנים... מי תהיה עקרת בית טובה, רגועה או עצבנית... מי יהיה מהנדס צנוע ושקט, החותר בהתמדה להעלאת משכורתו... וביניהם היינו גם כמה חברי "המחנות העולים" והשואה"צ אשר עתידים להיות קיבוצניקים ב"מעוד" ובקיבוץ ג'. והיה זה דווקא אחד הקיבוצניקים לעתיד, אשר נשא את דבר הכיתה בטכס... הוא ביקר קשות את הגמנסיה ואת מחנכיה על שלא נתנו לנו... את הרקע הרעיוני להשקפת עולם... על אשר לא חונכנו לקראת הגשמה אישית והליכה לקיבוצים... לימים, עזב חבר זה את הקיבוץ ותירוצו - אין הוא יכול להיות בשולי המחנה; הוא מוכרח להיות בין ה"ראשונים", כביכול... לכל אחד ממסימי הזמינית קסמה קריירה ומעטים היינו, אשר בחרו להיות דווקא ב"שולי המחנה", כביכול, וללכת לחיי קיבוץ שיתופי תוך מאבק מתמיד עם ההורים, עם החברים... ופעם יהיה זכור לכם טכס הגמר עם טימכס כיתה י"ב במוסד החינוכי בתצורה... תעודות בגרות לא קיבלתם היות ולא נזקקתם לסחיבת בחינות. האם אפשר היה כבר אז לקבוע דרכו של כל אחד מכם? ... ויריעת קלף מפותפפת ומשובצת זו, המסחרעת ימה משטת הבננות המצהיבות, וקדמה מסדות החלחין המוריקים, צפונה ממטעי ההדר מפיצי ניתוח ונגבה מסדות הפלחה המצהיבים - יריעת קלף זו... התחומה ומאוסרת

6.7: (המסך)

ביגע ויזע, בתוחלת וחזון ובחותם של ריעות ואהבה - הרי היא מוגשת
לכם - לחרוט בה במו ידיכם מלה-מלה, אות-אות ותג-תג את -
תעודת הבגרות שלכם.

20.7

***...גרעין "אלה" התרכז בקיבוץ בשלב ההתארגנות לקראת הנח"ל. הגיעו
16 בנות ו- 10 בנים ויחד עם בני "אילה" (13 בנות, 10 בנים) יהיו
גוף של 49 חבריה.

10.8

*** טוף טוף התחילה התדוזה הראשונה הממשית במטבח: מטבח הילדים עבר
למטבח החדש... אנו טוחלים העברה מהירה של יתר חלקי המטבח. אנו
תקווה, שבראש השנה נוכל לחוג את חנוכת הבית על כל אבידריו. (אריה ג')

7.9

*** באס רבה העבודה ואם חסור לטח לעת ערב עדיין חשמע את קטקוט המזרה
המנער חמניות ותראה שורות שורות שקים מתיצבים להעלאתם למכונית.
*** בריכת הביוב: ביום ג' הנענו לראשונה את מאבנת הביוב ומסקים מהבריכה
את שדה האספסת, שמעבר לודי....

14.9

*** גבעת המוסד שוקקת חיים ונכנסת לשנתה הקביעית. 5 הכיחות מלאות ובן
110 נערות ונערים....

מתוך "האם הפרט יכול לטרב לחברה?"

...מה זאת חברה? זהו ציבור של פרטים אשר מגשימים הווי
חיים מסויים או סגנון חיים מסויים...מהי החברה שאנו
מעוניינים בה? שכל פרט נותן לפי יכולתו או אפילו מעל לזה, ומקבל
לפי צרכיו. ברור, שבתנאים של היום אין החברה יכולה לאפשר
לכל אחד לקבל לפי צרכיו והדרך עוד ארוכה לכך.

אך בכדי שנוכל לקצר את הדרך למטרה זו עד כמה שאפשר - יש
לתת מירב פעילות של הפרטים לחברה ומכל אלה תצמח פעילות
חברתית ענפה...אך מה נעשה במידה והפרט אינו רוצה לפעול
מסוג שזה "מבדבז" זמן מלימודיו ועיסוקיו הפרטיים? האם
החברה יכולה לחייב אותו אדם, המסרב לקבל את התפקיד בלי
שום נימוק מתקבל על הדעת? האם יש דבר כזה כמו מרות החברה
על הפרט? כאן ניתנת תשובתי בהדגשה יתרה:

1. יש לחייב את הפרט.
2. יש מרות של החברה על הפרט.

לא ייתכן שחברים מסויימים "יבזבזו" את רוב זמנם ויפסידו את זמנם וייעוריהם ואת הקריאה בספרים בכדי להגיש במבש של כסף את הפעילות החברתית לאנשים אשר נוטלים את ידיהם מכל נשיאת עול.... לא ייתכן דבר כזה, ויש לחייב את הפרט. לא ייתכן שפרט לא יסכים להחלטה הקבוצה. במיקרה של תופעה כזאת יש לדון בדבר בכובד ראש ולהגיע למסקנות. יש להפעיל את כל חברי הקבוצה ועל ידי זה יתחלק העומס המוטל על יחידים....

(סמואל פיצ'וטו - קב' ארז" 1962)

*** בפרדס: מארה"ב הגיע המעמית שתפקידו להעלות את המיכלים המלאים למכונות. חסל סדר ההעמסות המפדכות!

*** המשקים בחצור זוכים בפרס ראשון! היה נעים לראות את אריה ר' עולה על הבמה כדי לקבל את הפרס הראשון בשם המשקים בשלחין ובפרדס - על דרכים חדשות בהשקיה.

21.9

*** מתוך "על קברי אבות" (לאחר פטירתם של אביה של בתיה ואביו של ברמה):
 ...הנוכל להנחיל לבנינו את המהות האמיתית של "מרד הבן"? האיך מסתלף מושג זה במשך השנים? כאשר אומרים "מרד בן" נשמע, מטום מה, רק הפדמון החוזר "אל תשמע...". מטחכה כל הפרק המדבר על "אגדת האם" וכיצד הולך הבן את אגדתו הוא ליצור... לא היה במרה זה שלנו זלזול או הקטנת דמות ההורים; לא ויתור על חובת כיבוד אב ואם ודאגה להם עד לטיבה טובה ומאושרת. הערכנו ואהבנו את הורינו ואף על פי כן, או אולי מטום כך, הלכנו לרקום את אגדת חיינו... הנשכיל גם אנו ליצור בבנינו את אותו יחס הערכה וכיבוד לדורות שקדמו - מבלי ויתור כמלוא הנימה על אגדתם הם? ומה עוד, שמפעמת בנו התקווה, שצורת חיינו אינה הוראה לדור אחד בלבד - אלא הוראה לדורות רבים? (טרה אטל)

*** "השיתורר"... סיימתי. התדרתי הכל, לא חסר דבר. גליון ההתנהגות שלי גם הוא נקי מחלונות... אז מה? לטם מה ביילתי כאן שנתיים? האם זה היה כדאי? מי דרש זאת ממני? אחרים שואלים אותי, אני שואלת את עצמי ואני יודעת את התשובה: דבר ראשון - החובה. יש צורך בסירות - ולגבי אפילו אם יכולתי להפיק יתר תועלת משנתיים של חיים, בהם לא למדתי דבר מעט זולת חכמת חיים.

היתה זו התמודדות עם סביבה חדשה, עם חברה שונה, עם אידיאולוגיה אחרת ויותר מכל - עם עצמי: כאן אדם הינו לבדו; סולם הערכים אחר וכאן בא מיבחן די קשה ביחסים עם ה"גבוהים" ממך וכלפי ה"נמוכים". לנו - הקיבוץ היה מובן מאליו. בצבא יצא לי לחשוב על זה בפעם הראשונה - וזאת עקב התקפות ההוחקפתי. וכרגיל - רוצים להתגונן. כל המאבק הזה נמשל להכרעה על הגישה. הדבר שהיה טבעי - מתפורר לפרטיו בכדי לשוב ולבנותו מחדש - חזק יותר.

(נורית סומרון)